

Patrí politický názor na vyučovanie?

Môj osobný postoj je.... dovoľme učiteľom prezentovať vlastný názor na situáciu a dianie v krajine, resp. vo svete. Dôvody jeho názoru predsa nemôžu absolútne ovplyvniť názor študenta. Každý človek má vlastnú hlavu. Študent tretieho alebo štvrtého ročníka strednej školy, prípadne študent vysokej školy, už musí byť predsa schopný vytvoriť si vlastný názor. A ten sa najlepšie tvorí analýzou názorov iných ľudí. A kto je viac kvalifikovaný na to, aby pomáhal tvoriť vlastný názor v myšliach mladých ľudí ako učiteľ? Mnoho ľudí si teraz môže povedať... to už tu predsa bolo. Za socializmu bol predsa učiteľ základným nástrojom politickej propagandy. To nespochybňujem, ale dnes nie je socializmus.

Napríklad občianska výchova okrem iného, učiteľovi naskytuje možnosť vyjadriť svoj postoj a inšpirovať ním študentov. Občianska výchova je takisto dôležitá ako slovenčina alebo matematika. Prečo je potom mnohými školami odstavená do úzadia? Minimálne však na tých, ktoré poznám, sa občianska výchova vyučuje jeden alebo dva roky. Ako si potom majú, budúci prvovoliči vybrať a vytvoriť názor na politickú situáciu? Stanoviť si hodnotové otázky a naučiť sa kritickému mysleniu? Hovoriť so žiakmi o aktuálnom dianí v politike nemusí znamenať propagáciu politických strán či pretláčanie jediného "správneho" názoru. Sústreďme sa na politiku na úrovni hodnôt a praktického fungovania štátu. Otvárať diskusiu o kľúčových témach, akými sú napríklad základné demokratické princípy alebo ľudské práva, môžeme aj bez prejavu sympatií ku konkrétnym politikom či stranám. Našou úlohou však nie je presvedčiť žiakov, aby sa pridali na jednu či druhú stranu, ale naučiť deti vyjadriť svoj názor, a zároveň tolerovať názory iných. Pomôžme deťom pochopiť, že pri tvorbe názoru sme všetci slobodní a vštepujme im myšlienku, že na to, aby sme mohli spoločne diskutovať, nemusíme spolu bezvýhradne súhlasiť. Nie je ľahké vyznať sa v spleti predvolebných sľubov a politických taktík, a preto je dôležité, aby sme v deťoch dlhodobo a systematicky rozvíjali schopnosť v zdravej miere nad vecami pochybovať a sústrediť sa na fakty. Neoddeliteľnou súčasťou života v demokratickej krajine je možnosť vybrať si. Táto možnosť je, napríklad pri nadchádzajúcich parlamentných voľbách, zároveň občianskou povinnosťou a je dôležité, aby si deti uvedomovali váhu svojho hlasu. Mali by sme im pomôcť lepšie pochopiť dôsledok voľby. Avšak ak chceme byť schopní flexibilne reagovať na otázky od žiakov, je nevyhnutné, aby sme

sami mali dostatočný prehľad v aktuálnych udalostiach. Preto je nevyhnutné sledovať spoločenské dianie, čítať správy z overených zdrojov a dovzdelávať sa v “horúcich” témach. Jednoznačný a univerzálny návod, ako sa so žiakmi rozprávať o politike, však neexistuje. My sami poznáme svojich žiakov najlepšie, a preto je na nás, aby sme zvolili metódu, ktorá bude v triede fungovať. Nemali by sme oddeľovať spoločenský život od školského. Skúsme žiakov trpezlivo a s citom pripraviť na situácie, kde ich rozhodnutie neovplyvní len budúcnosť jednotlivca, ale budúcnosť celej krajiny. To isté platí aj pre hodiny dejepisu. Skrátený časový priestor tlačí učiteľov viac do faktografie a na kritickú analýzu dobových dokumentov, kde sa môže cibriť práve kritické myslenie a rozvíjať dialóg medzi minulosťou a súčasnosťou, niet času. Dejepis nie je o dátumoch. Naopak, je o fungovaní spoločnosti. Bez poznania minulosti môžeme len ťažko očakávať od mladého človeka, že dokáže pochopiť výhody demokracie pred diktatúrou, nebezpečenstvo extrémistických strán, výhody spoločenskej rovnosti alebo práva voliť politických zástupcov, jednoducho rozlíšiť „dobro“ od „zla“. Koniec koncov, výsledky posledných parlamentných volieb krásne ukázali, že extrémistické politické strany výrazne podporili najmä mladí voliči. Príčin je samozrejme niekoľko, ale nepochybne sa týmto témam v školách málo venujeme.

Na záver by som len napísala, že je na každom učiteľovi, ktorý má možnosť sa venovať tejto tematike na svojich hodinách. Či bude len ako robot rutinným spôsobom prednášať faktografické údaje, alebo do svojej hodiny vloží aj niečo viac. Niečo, čo študentov prinúti kriticky myslieť a zastaví novodobý trend medzi mladými – EXTRÉMIZMUS.

Štúdium : Rozširujúce štúdium GEOGRAFIE, 1. ročník